

9.

Spomini na svetov-
no vojno 1914-1918

Črnozeleni in poteki
okrogneja svetovnega
sporoča, kraljstva, potekala,
materijal, grozot in usode
sem bil v veliki meri
udeležen.

---

95. Črna in rjava

Praski svetovne revolucije.

Še več ko petdeset let so se
nekateri evropske velesilave
čedalje bolj moralno oborož-
vale. Posebno se je Rusija po
zmagi nad Francijo leta 1870
postavila na prvo nadvlada-
jočo velesilo na kopnem v
Evropi. Anglija si je sve-
se naprej obdržala nadoblast
na morju ter se je z spretno
politiko polastila po vseh
kontinentih sveta ogromno
kolonij; novih naselbin; z

na evropski glavnini kar
je bilo celanoviti
vsega brzo poto
trgovino

Ker je Francija po fran-
cosko-nemški vojni in
veliki vojni odhla-
nila 5 milijard frankov
in milijardo nemških
markov, je bila
velike pomogle je zela
graditi v velikem obsegu
vojni in trgovsko brodo-
je ter je pričela tekmuje-
ti z Anglijski trgovini in se je

polartika in afrikanstih in
in azijskih kolonij ter je rezo-
la vojnosnem apl. na Balkanu.
V posthu odvoznit si je podvrgla
Turčija, Belgarija, Rumunija in
deloma Italija ter je v veliki meri
uplivala tudi na razmere in poli-
tiko Avstro-Ogerske.

V sled agrarne avstrogerske politike
in zapora mej nasproti Srbiji in
di katere se je prepovedalo v Avstro-
Ogersko inozivine in mese
so se sosedne prajskeljske razmere
ohladile in je nastala poročajna
napetost med tema državama
Rusija je ob steno pritiskovani

Srbiji začela nespout isti gajste
večje spoznavat in vpliv, ter
je Srbija prijateljaki pritegnila
sebi, kateri je šla na roke tudi
Francija in Anglija ter so dosegile
l. 1906, da je Turcija dovolila izvoz
Srbkega mesa in živine preko
Soluna, katero blago je šlo ve-
činoma na Anglesko in Francosko.
Srbija je sklenila sozje nove
kupčijske zveze z istimi drža-
vami katere so šle Srbiji pri iz-
vozu živine na roko ter je opus-
tela skoraj ves Avstrijski trg.
Ker so po vzgledu Srbije sledile

in nekatere druge balkanske države
poseben Turcija in Bulgarija ter
je Avstrijski izvoz na Balkanu
dozida prepadel in v Avstriji je
nestala vsakna blaga ker se je
skretil izvoz in je stalo mnogo
nasih tovaru brez prosta.

Avstrijski politiki so poskerbeli
da je napetost vsled nezadovolj-
nosti nglb nareščala.

Za stasilo njim je slušal izraz:
Gauslavizem kateri ima baze svoj
izvor v Rusiji in je baze nevarno
rešil rasti v Srbiji, Bulgariji in celo
pri avstrijskih Slovanih.

Leta 1908 je anektirala / privojila / Avstrija
ja Bosno-Hercegovino katero je
imela ves čas po rusko-turski vojni
od leta 1878.

Ker je spadala pred turškimi vpadi
v Evropo / pred 500 leti / Bosna in Hercegovina
Srbiji / pod kralja Anđelmana /
kateri so pripadale tudi dežele: Hercegovina,
Srbija, Banat, Hrvaška Slavonija
in Delvacija je Srbija protestirala
leta 1908 proti Avstro-ogrenski ra-
radi aneksije Bosne in Hercegovine
kateri se je pridružil tudi Turčija.
Avstrija se je z Turčijo pobatela za
52 milij. funtov zlata. Srbiji
so ostale skomine po Dorniji se

naprej in so vladali zelo hladne
razmere med Turčijem in Belgradom
na račun panslavizma, katerega
je proti svoji volji povzročila ruska
in ogrska cesarjini in nestrojni po-
litiki vojni gornji nasproti vsem
Slovanskim narodom se je porodil
erbofilizem ali Rusofilizem, ter se je
imenovalo vsacega Slovence, Čeha ali
Hrvatca za državni nevarnega Pansla-
vista, kateri se ni strinjal z načeli
z avstrijsko avtoriteto politično in
bi se zvezemal za pravice in enakost
pravnost svojega nememškega naroda
Turško cesarjini je pisalo barbarike

grozote na Srbi je npr. l. 1907. ob-
so Srbi barbarško škrtali: karstinski
meseca ^{Poodrzhka} končila ^{restoracija} v
Belgradu med tem ko se je on
cisto dobro počutil v belgrijskih
kavarinah in čital nemške liste
z enakiimi groznimi vsebinami.
Med tam je tamelo nemško čeropis-
je, koliko da so v tistih mesecih a devetih
Bozna in Hercegovina in kako velika
kultura so se razvili naši nemci in
madžari po po teh deželah.

A resnici so naredili Avstriji ne-
koliko cest in par sakotinskih žele-
znic za izkoriščanje tamšnjih ob-
širnih gordov in rudokopov kateri

dobrih se je stekel. avstrijskim
kapitalistom.

A v tem času pa oprostite avstrijske
kega jama patriarhalni vojni leta
1877-1878 so se po grozni vojni niso
stosene deželje, Bolgarije, Rumunije
Srbije in Srbije, negle gospodarski
in kulturni razvijali, posebno
lepo se je razvijalo šolstvo, in umet-
nost ter so nastala bujna mesta, in
vabna trgovina, dobre ceste in
železniško omrežje, med tam, ko
je Bozna-Hercegovina kotra je sp-
dale po Avstrijsko nasledstvo gos-
darsko in kulturno na celo niaki stop-
linji zastala, akoravno bi se to sje

hitreje in višje razvila in visovane
veljavnosti v istem času. Tako hitreje niso
nemške birokratske vlade in Borujakom
sodobna vlada politika na lasti ne
zanemarjali. —

Le na tak način je mogoče, da so
druge balkanske države v kljub gro-
no upostojenih dežel in sled svoje
500 letne suverenosti in zanemarjanosti
po svojih lastnih močeh po opravi-
stihovi izhod turškega barbarična
se poprijeli neglo kulturnega dela
in so v istem času ^{več ko} kulturno
ze 100% od Borujakov kulturno
napredovali. †

V Borujakoburgovini je saostalo

večinoma vse po turškem staremu
sistemu zanemarjeno.

Srbija, Bulgarija, Rumunija in
Grčija so po svoji osvoboditvi takoj
odstranile tlako in desetino tur-
skim begom, med tem ko je avstrij-
ska vlada simpatizirala vedno
bolj z muslimanskimi elemen-
tom nesproti pravoslavnim in
katoliškim Borujakom. Tudi je
pridržala do danšnjega dne
vsa oblast in zemljo ter roboto in
desetino muslimanskemu pre-
bivalstvu oziroma begom katoliškim
le 1/4 vsega prebivalstva. Realiteta je
leta, da je v času turškega

gospodarstva bila razena, vsake
| tlake | se desetine, in s tem,
to mora danes dojeti pravo-
slavni in katoliški Bencik
^{dvakrat} trikrat) več t.j. eno tretino od
vseh pridelkov in se v denarju
| platiki | poraz | stavok | v velikih
zneskih, vzhodnoslovanski gos-
podarjem kateri so naseljeni
leni nedelavni clementi in
tako imenovane ljudske pija-
vire, ter se pristi muslimani in
katolika in pravoslavna ob-
lastna streci, vsaka rec se
mora njemu primesti do nosa

in vsako delo opraviti, med
tem ko musliman prisi duhan
in drzi cepe na tleh na prstih
keri zem roker.

Ker katoliki in pravoslavni prebi-
valstvo ne poseduje z najmanj iz-
jemami nobenega posestva in ker
je to naj vse bogavo, se ne potruditi
nikdo da bi si n. p. zgradil kako lepo
kudlozje, posteni hlev ali posteno
urejano zemljice in potrebne ceste,
ker, ako bi si napravil zemljo v dobri
stan in si zgradil lepo hišo, ako
bi prišel v prepir z osemajsetim
muslimanom, bi mu ta ozel lepo
hišo in posestvo druzeni ali bi

se sam preselil v isto. Baradi
tega ni najti po Bozni in thausgovi
nobene prostene. Kmetake hiše, hleva
ali dobro urejenega zemljišča
ampak so pačini iz prastje sple
tene in z ilovico smarane kaste
ozir. kolibe z mejnimi okni ne-
ko nad zemljo, da se lahko po
tlah voljajo^{se}, Bozujaki bo že
skorzi okna ozirajo kako da je
zimej volne, Indri se živali
nimajo nobenih hlevov in klub
temu, da je po rini hudi mrak,
kustijo svojo živino pred vojimi
kolibami ne boostem za stuple
privozano kodar se ne pase.

Glede solstva je se danes goosno
na slabem, le v ravnjih tati se
je zgradilo nekoliko sol ter se lahko
po 5-6 ur daleč potuje predno
se naldi na kako enoveredno
lyndsko sol.

Gri vojaki sem občeval veliko z
Bozujaki in sem se za njih neome-
ne posebno zanimal, ter je ogramno
število takih, da so že vojaki in še
do danes niti na vro ne poznajo.
Kotteri si kupijo vro za kine kot
zapostnico, a kca se v mladosti ne
nauče nobenih stvari pokade
ubogi vrag svojo vro dnuirani
in ga vpraša, Brate koliko je sol

navni bogami za nevarno štati.
je ti dan cigaret, ma prigrasot.

¶ Navadi oploh ~~stara~~ ~~Dorn~~ ~~sten-~~
sha, ali seje me ma in se ma ~~stara~~
čas ni se dosti ne smava. ~~stara~~
cerkve so navadni ~~stara~~ ~~stara~~
redke ko detali. ¶

¶ Resnici se lahko na prvi pro-
staka za veliko kulturno delo
v Dornu ~~stara~~ ~~stara~~
Avstro-ogrska vlada.

Bojniki, kateri so se po drugih de-
lah na visjih solah isobcari li tu.
zbluseli po svetiti ~~stara~~ in kriti-
cisti nasadnj ~~stara~~ ~~stara~~ v de-
seli so bili opravi kati se bo.

ti onjeni le tlom, ter so bili kod
dravi nevaru element oznaceni
in unicevi.

¶ Samoobzbi je imevo, da so sosodne
balkanske drave posebno Srbija
kritizirale nase sledo v Dornu
in obracale svojemu bratskemu
narodu vedno vecjo pozornost ka-
tera je na obeh straneh meje vedno
jala zeljo po bratskem zdruzenju.

¶ Dornu in ~~stara~~ ~~stara~~ simpatije
nasa vlada le z muslimani, zato
imajo oni tudi v rokah vsa oblast.
ter je sodnik, uradnik, orodnik na
vedno turcin. Sodnik turcin na
govori v uradni sobi katolika.

ali pravoslavnega katerega so pri
vlekel uhajenega muslimanski
čavlati, ali oči ti z javer?
Pogovor = vojna in kako je prvi
posredav, tako je tudi kanka videla
ja navedenih motivov je nastala
zarota proti nekemu prestolonasled-
niku Franu Ferdinandu in njegov
soprog, katero sta se
javsko obrnila Bošnjake Sabričević
in Principe. Revolverje in bombe
njima je oskrbel Major Trebičnik
rodem iz Slavonije iz Srbije
Andrijevič v Kragujevac. Morilca sta
bila študirala ter sta bila zadnje
čas službena v Beogradu.

orožne
Bošnjaki so se obrile velike bojaste
veje katere je obiskal naš pres.
Tolmaslednik z njegovim soprogom
v Sarajevu v usodepolnem dnevu
28 junija 1914 ob kateri kritiki
vojaski paradif je bil od hudobnih
rok Sabričevića in Princiča iz-
veden zavratni umor našega
prestolonaslednika in njegove 40-
kroge. Kedo je bil oče te zarote
je bil isti Bošnjaki ali Srbski
okrajčan bode verjetno pokaz-
ala se le koma bodočnosti ker
je jevnost najprej napadala
in ubijala Bošnjake predno
se je obrnila do Srbije.

Go Sarajevu, Tuzli, Mostarū
in drugih mestih ter po deseti
je razjarjeno in nehujškano
muslimansko prebivalstvo
ter nemško in madžarsko vo-
jstvo pobijalo pravoslavne
bojnike njim demoliralo tra-
govine in požigalo hiše katero
prejemanje je segnilo tudi v
obnočje in Slavonijo. Kje bivajo
pravoslavni Hrvatje v tistem
obsegu da se je začelo skandali-
zirati vse imozemstvo ter
je v ostrih besedah obsodil to
divjanje o perski ministru predstnik
grof Tisa kateri je dejal

da se z enakimi sredstvi nemore
in nesme postopati nesproti
milijonom bosanskih in oger-
skih Srbov, ter da se bo to še
morebiti hudo meščevalo in je
prijavil, da bi to nebil in men-
čbelar, ako bi zaradi kar se
belih velik hotel uničiti cel-
raj. V koliko je imel minist. grof
Tisa prav naj pohiše bodovnost.
Pozneje je sicer grof Tisa oba
plesč po nemškem vetru in se je
rekli, da morava prekiniti kar-
ni nemško ali madžarsko.

Tne 5 junija 1914 je bil v Pododam-
| grad nemškega cesarja il. vreden

diplomatski shod, katerega so se
udeležili nemški cesar, kancler
Bethman-Hollweg, avstrijski
preds. grof Stürgkh, knez bavorski
avstrijski minister, ogerski minister, preds.
grof Tisa in več anaki mnogost
celo ob kateri priliki je podla
kocka o bodočih razmerah
do Srbije in njenih pokrovni-
teljev in ob enem tudi usode
če bode vojska ali mir.
Tistem hipu so vse države obso-
jale Sarajevski zornaten in mor
ob enem so pod pretvero varnos-
ti državnih interesov vse evro-
pejske velesile klicale vojake

na pomoč, obsega na dan
ne več kot mesec so nemški
le do konca julija 1914 če ne
milyone krognetov.
Ked tam česa ni za pravih nemških
in ogerkih črso pije nagramidilo
že toliko gradiva in razonelo
njih in ta talje do brezprimer-
nega navdušenja zamaščevali
na vsjako proti Srbiji in Pan-
slavizmu. Panoslavci nje bil
že prirojen vsem Slovanom
v Avstro Ogerski kateri bi zahte-
vali enakopravnost z nemškimi
in avstrijskimi in državljan-
mi, da se je kričale grozne goji

in pregonjeni narode
hrvatom, Srbom, Poljančanin
in Malorinom.

Knež Julija 1914 je bil ...
potem podan naslednji ultimatum
(poslednji govor): Srbiji po nasem
vostojniku / gosp. Kaluzju / Belom
gradu. Srbina ultimata je vse
12 točk od katerih je Srbska vlada
^{ali o njej hkrati} trije ni hotela sprejeti. Trdila
je Srbska vlada, da si bo prihodnje
izslediti zarotnike iz svojega imena
če bi se kateri zasledili, jo srbskim
samyu, da bo de ...
voda. Če pa je ...
da bi naša pravda vodila pri ...

... oglašala, da od ...
... Avstro-Ogrski
... takih
proti ...
ter je ...
je ...
je ni sprejela Srbska vlada
je da bi ...
to ob ... ter je trdila, da ...
novan društvo v Sarajevski ...
...
tako ...

...
...
da ...
osebne ...

Kobase je po pravnih
avstrijskih diplomatskih
dokumentih na Dunaju in Berlinu
vzame tudi konstatiralo da so
pravno pričakovali odločitve in
pacti sovrainosti.

Na jutra 1. avgusta vlada v polnem
dnevu avstrijske note in sprejela
zabil se isto noč odvolitvan na
beloruski zastopnik ter istočasno
v Belgiji svojega zastopnika
v Antverpenju.

Belgijski kralj z svojim dvorom in celo
ministrstvo ter dvorom belgijske
je preselilo v Bruselj, kjer nato
ter so se obenem tudi začele

sovrainosti in počeli tokovi
psti svojo smrtno pesem čez
Luovo, Honovo in Trino.

Avstrijska vlada je dala dne 23. julija
1914 po plakatih vseglaviti delno
mobilizacijo in 23. julija v cel
slovensko mobilizacijo. (Veliki nimen
na kopnem in na morju.

in beli plakati so bili v to sorho el pred
periferavljenej Na Slovensko javnost
kako se živo spominjam je mobiliza
cija vplivala ko bomba na straho ter
se je ljudstva pokoprjela nepopisna
nervoznost ker je vsak razumne
ilovek slutil, da komeni ta mobili
zacija svetovno vojno. Lene se si
je grozot in inučenja v taki merni

roben Sabomom mi oltar in samizel
in posebno da bi samizela ta močija
trajati več let in večerati. Toliko
ganga krvi in milizansov človekil
zelo. a pendar je ta negla metila
kacigi zapirala sapa Slovskem
ljudstvu. Žene in otroci so jela
moški so na žalost in jaso pila
noč in dan ter je počivalo vsake
dela. Najeli nesceriti in črnogajke
o imeli savelje in odinčiti in
teku klov. Poslovni od svojcev so
bili ginaljivi in odhod težaki, vsaki
je imel kancu tiso. pri saču o
moči so čili jokim kriki in klati

živijo prijatli, z Bogom, ne evidenzel
sprokledi svet nemici, pravkleta vojaka
Bog nam pomagaj! a. b. d. e.

Ko so pri korakali pavi naci i fantje
do kolodvorov in prepevali, da jprej
rastava slave. Ka bož guncška kri
in lepa naša domovina so bili
od nemških tar. ke družab. v Štuzi
Mariboru, belju, Radgomi, Ljutomeri
Bresčah, Poljaku, beloven in
in drugih nemških tar. ke gajce
dih karadi slovenskega a petja
slovenski traktor in makor opcu
vani in v večih slučajih dejansko
napadeni in obsilani a primkli
Hindische Leben. Abing Hindische

Piskarje in ostale...
 in danje Slovane
 in je sprevil na
 in mobilizacija...
 in je nemško
 in ostali...
 in...
 in...
 in...
 in...
 in...
 in...
 in...
 in...
 in...

Nemški Volkovski in nemškimi uradniki
 toom in spomnija nemških...
 žandarmerije je reabil pravocti
 dejanski boj in napad na...
 Slovensko nemštvo, in Slovane
 she uradnike in teljstvo, duhovne,
 zdravnike, profesorje, odvetnike,
 obči predbojnike, kmete, delavce,
 trgovce in celo naše čene in
 dekleta. Nemška in nemški...
 žandarmerije je a veliko strastjo.
 preganjala našo ubogo brezpravno
 ljudstvo, predstavala stanovcu
 smere in papirje kakor da bi imeli
 naši ljudje kake carotnike ali revo
 lucionarne spine pod svojimi krovi.

Katoliški učili najbolj dobrih in
ljubi so namreči orošniki avstrijski
ko take hudo delali in njih plačili
na vsled po nemških mestih in
trgih katere je neobravnavano
amhal s kamninarjem in zlatarjem
in drugimi pečicami pobijalo in
ostre delujejo nose ubogo slo-
vensko kakor tudi druge Slovane
in turske in tatarske kakor da bi
bili to, resnično kakor velajo dajci
Okoli 12000 Slovencev, Hrvatov, Srbov,
Belov, Hrvatov, Poljakov in Rusov
je na grobnih nečin preganjala in
trpinčila po tam in je čel nasa.

neposredna nemška Štirinška-ova
in Trisova in nekavinski tigeri vlada
in njeno nemško in madjarsko
nacionalno uradniško urodoje.

4. oktobra Galiciji in Prusiji in je
se nekoliko dni pred izbruhom vojne
oršila se pravcati vojna s orošniki
in avstrijskimi nemškimi in
madjarskimi vojniki ter so se porobili
sgerški hucarji vrednega skasali
svojemu divjemu hucarskemu plemenu
ker so kar od kreje jrdel na konjih
sabljami in revoluciji obdelovali
in lovili skupaj. So so prestrašeni
Rusini in Poljaki ziniti očerkot in
Praga prusti na pomoi so oči

Škotski te vitezki madjari ker
vsehve jedili po ljudch čenel
in stroci ter isto z sabljami
pobijali in razganjali ter so
kmetiko ljudstvo bolj da bi se
smela oblačiti in obiti ker po
postelch in sobah v mnogih
slučajih bode in nekoli oblačus
in vosec bode skleniti na dolge
železne verige ko več skupaj
in njih živalsko pretčkali in
v masah tirali v zaporen.
Vseučna vojke je vojaska oblast
pustila na dvoor (Lemberg) podati
in deli sledi 7000 tane v zaporen
neha jezicoh takih nedobruh

veleedajcev na Falerhof pri Gaurin
in sicer na isto na gornjem kum. tace
in ku ukrcani. Poenja se tamra je
bila naravnost marteničkan 7 ži.
vilske vagonc so naredili to ži go
rejo skupaj moške in ženske
mlade in stare ter vosec žene
v takih gnujci da so med celo v
njo moreli stati drug na drugem
ko sardeli v sodu. Sed vagonov
so se vrata sklenila od zunan
in je morala ubogo ljudstvo v
temnih vagonih in vosec vseh
dneh avgusta stoje gnujveti. 5 dni
vošnje brez kraplje vode ali drobtin
ce kruha. 4 Falerhofu je se

nevale en celi dan čakati. To čisto
ne ljudstvo, da je dobilo gorke
juhe in deloma grislej kruha.
Ter kot veleidajci baje niso bili
vedni da bi se njim pomidila
na človeški način hrana ampak
da je dela neke tople vode med nji
in nevarnih škafih brez soli
in skledic ter je ljudstvo bilo
prisiljeno sled gladi si razjemati.
Juha z pesico, z klobuki oriz
se kiti to varavnost iz škafov.
Bleli teh veleidajcev so poteg
nili takoj čisto grajo ^{na} okrog
in sestrali pod milino
nebovni voještrom

ina slavno Gruzijo, Dinzgerger
kateri se glavni so brijoniti čbe
dali in krasokimimi kospiti bore
tepatli povobno isobno čmeci
dubovniko, močelje in ostankel
in druge v svojo dubovno zabavo
ter so njim mogli starci duhov
niki kmetje in meščani na
komanda eskincirati, Haroch
lino! in Nieder! klobfati ter
delati varne vste eksperimenta
Za nekaj časa se je nabralo na
Falerhofu okoli 4.000 takih vele
idajcev med katere je prišlo vsled
lakote in nesnage govrna kuina
boleren tubrisu tifos ali legar

svetu diakoniji zela nepobitno
nesvico svoje duševne moralne
v 1900 letju in sicer v obliki
srednjeveške barbarijske hodijske
nosti in krvočivosti.

Prvih kritičnih arsov mobilizacije se je nemška kultura posluževala dominirajočim in pretežega sodstva. [Kandrecht] zvrstno redno vneša, ter si je menda ta nemška kultura se dolgo časa izlele da bi se prišel skorej Kandrecht da bi postresili in pobili vse kar ni kulturno nemško, ker si človek na drugi način nemogoče predstavljati to nemško strastno

agitacija za vojsko ker je bila
vsa masa nemške miske steklo
neravnata ako bi si kak Slovane
ogovoril eno besedo opravičene
kardike nasproti njihovi nevarni
strastim agitaciji za vojsko
da je vsecega menoval za
vleidejca kateri je razgovor
jal mir ogovoril proti taki
agitaciji

Kajbolj objektivni in hudoobni
nasproti razodnim Slovencem
so se izkarali brezdomno naši
nemčiji (ponemčni Slovenci) in
v spodnještajskih in karoliških
mentih kateri brezdomajmeri

so razajali svojo narodnost in
voj materni jezik in so vse kar
v knjigah tudi v tabornem svojih nem
skih bratov ter njih pečet in
dejavcev in deminacij in v njih
nebo razjeli. ^{neizbrisnega} se vstani, pečet
nemške idejice svoji lastni
materiji je imljiva tolika dušev
na medu in podivzanost do
svojega plemena in naroda ter
proude v novo kreature merge
ca: milice! Katera rasa se od
svojega plemena niti ne zamore
oploditi.

So brezsmernajno pleme
kateroga nejeje nemški

Poljski na način ho konj in
osel dolgočasne, mule je
salauski plad, v človeški obliki
Kase narodno izvedne Slovence
duhosovske, radniške, zdravniške
edvetniške učitelj in kineti obsega
zpolo, je za nemška vsjot sepa
dala pri belen duovni v mnogih
slučajih pod pokroviteljstvom
nemških orožnikov pobijala z
čeleznimi paličami, kamurjem
Ter z njih namotno trgala obleko
ter so v veriže obklenjene kvaoci
raztrgane, v mnogih slučajih oglave
od sinkov v vrak povajane
Slovence in Slovence osemotne

blacili po nemčurških gnyerdih
od Foucija do Golata med groz-
nim vihom in krikom, der von
zem z kamurjem in tulpejem!
Nieder mit mit die Hindenburgen,
Nieder mit Hochverräter, Nieder
mit Derbeni, t. d. X

Indi mene je radela ista
usoda.

Tue 5. Avgusta ob mobilizaciji
sem se vozil v nemški Stuj, da
bi si ogledal kako so pobijali in
vermetavali slovenske gostilne
in trgovine. Oprejšnji dan so raz-
trobili v Stuj in okolici nemških
terzi na okrog, da ime gosp

Kahorin, gostilničar in Glavin
skrite laške oficije in en
zelo velik nabornega denarja
od šolskih in drugih masovnih
slovenskih društev namenjen
za srbsko vojsko in da bo Kahorin
morda čisto danj občen ali avstrijsen

Ter sem gosp. Kahorinca dobro
poznal, in sem mogel verjeti, da
bi se njeemu starem postojalnem
in mirnem človeku, kateri se goti
ne dolgo brigal ko se soje gorice
in soje gospodarstvo tudi od
podivjanega namičarstva zamožlo
kajdalega storiti, brez soje vplede
njegove miroljubnosti in prijaznosti

Ter vled njegovega nekričnega
pristnega vina se celo hvalili, a
vendar so mu razbili vse skua,
[duri vrata, vso hišo srebro
razmetali, speko na strehi in
po razbojniško preganjali družino
ko njega niti ni bilo doma,
broštniki so bili poslani v njegove
gorice odaloz, da ga ublenijo
in ustrelijo kot vlekidajca

Mene je pretresel pogled na
njegovo hišo ter sem bil pri gosp.
dr. Gregorcu zaradi zdravila
Dr. Gregorcu mi je svetoval, da
než hitro odidem z mojim edro
vilom, da se mene nebi nemotka

družal zapadla in hancijala. To je
dejalo. Tudi jaz sem si o vednem stran
hiti da bi me ta svojat ne zapadla.
Kosem dobil svoje zdravilo sem
se hitro naložil na kolo in se
spustil proti domu. Med potjo
sem se obiskal mo gost. Mo, da bi
se malo strčil nabružen živec
kose pripeljem domov, na ča-
ta, ne domačem pragu dva oroš-
nika in furšinec lechnigg in
koss anesajem mi bojaneti
ter upokajem orošnik. ^{a.} Pochkar in
obč. predstavnik Mat. Kostanjevec
od L. Andraša obli bte me
potoldne.

Štutil sem takoj koga ta slava
družba tukaj išče ter mi oroš-
nik lechnigg narnani hišno
preiskavo. Ta mi ni me je čakala
ena šalica karkana, katere sem
se takoj poslušil ter sem obide-
ral popolnoma marlo kri, ker se
nisem otil nič krivega, ampak
me je navdejala misel, naj se
le podstopijo tako nasi luo nesto-
pati, bodo mi morali dati redos-
čine po doharih resnice. Ta pošte-
je sem uvidil blagajno vragliči
tu je prebrskal orošnik lechnigg in
lišče pisma na pošti in potem je
začel premetavati moje privatne omre

jedna robota črno / korenin
eno rjubo, ter nam jo poročil
vsega v resno luknjo ter
zalopentiml teška okovan
orata za vsakim tako močan,
daje kar kajha brnala.

Kaj poprej sam si ogledal moje
stari stene ter sam nehta stis-
nil postin robe in si rekli: bove-
ta mora priti! Vrgel sam moje
črno na tlak ter sam položil v
isto kornikro svojega rojstva
kosti. To je bilo dne 6. avgusta 1914
do dveh popoldne.

Ter sam bil po dolgi in mišani poti
celokrajnem sam kralju prav

močno zerkal. facukret me
čudi soprostunjem ploskovanje z
vreki ter ovenket terkih keljnic
nasih novih skrbnih dupeljiv
veruhov ter se volpro moja vreta
ter rovenii mas' zvesti karunk meni
nespreti. In kunda Windischer-Ti
per slovenski ali ne rnes, da
ne po dnevno nosme lišati?

ko jelan skocim neglo po konen
ter mi zapove de moram deti.
litra ročlo in šalo ven.

Vrem se neglo akrog in talvoj
neglennim na polsci / šelari / eno
dramen ročlo in eno vojasko
šalico katero kobešam neglo

gleda
eno
vse
celo
vrsta
deje
Taj
skri
nil po
to mo
crge
isto
kost
ob dveh
Ker sem
celo

in postavi mi v roko, da mi
tlačijo, ter se zopet zapustijo
voda. Čer tol mi prišle v
zapestje in ključci, ter mi postane
kveč vrata, eno šelico prazno
gube in ročko vode, ter me odpuš
tako po rebeljski poti, da
svotari, Taj kible ven tipa, da
del sem oholi kake kible da
hodi, ter sem si kakoj domislil
da bode ta ona prava katera
tam v kotu stoji, ter postavi
nazlo isto ven na tleh korav-
noje vite prave, ker
tam priročajni basiki nam
kullkuvosci kateri so imeli

več svobode se karosta gibati
po hovanju, med odložitvami
ogrejenimi, da mi, pa nam
stregli, ker donat angličani
in izkrajnjvali kible, ter me se
prav po havaljsko obnašati
Eden od teh me je sprisal v
neglici, ker sem si ti bojedel
da si tukaj, pa sem mi od
govoril na kutho. I obzira
na velike dejaje, kene nam
sticely, brezpanambue Burke
vezglednice, na ohvijanju
da je vezglednik, nato opravi
pa je vezglednik, ker si pa ti
naredil, da so te avtorit. On mi

prilagoditi vsaki svojo stannico
in ostro ergo za pokoji svojih groh-
nih kosti ter se je vsičelo drugo
poglavje mojega življenja.
Lerec na trdo stannico sam se
prekiral in opravi večerov in
liter ter sam po kristianovih
mišljenjih v sled intencijosti
svoje močno zastati. Samo čim
prebudi spet z ključni in jstništvom
vreti ter se slisijo asmske gode
pisoke in obupni vzdihljaji.
Zopet prilecija množica v oči
ubliženju slovenskih štev kar mi
je ustvarila živce da nisem mogel
ni sedeti ter sam prvotni

občutil pri celotni kodi kodi
in in omni obrežje na adom
vsq laudna ob obzaj tako moji
nisi; da so mi kon svojih
kruzi den gurej ob svetih
vpet jstniški vosec ter more moji
lo vse na noje, se imiti, oblati in
se kmala odprejo vsa jstniška vrata
Ter more naglo vsak ven pred svojo
celico postaviti svojo kibel in svojo
ročko, ki se nasa je ta lična lič-
na opava spet vrnila, pomorec
ravno tako naglo pripraviti se pri-
pravno čestno, mesto ter so se talaj
celoputnila od celice vrata. a se
niso z ključni in ustvarila. lica.

pol ure se soproto odpravo v
tabernakeljini, ter pa dva in
dva prineseta na veliki tisti
naš vrakdanji kruh in fiš
prejgano juho, kiatera nam om
mušča naš dolge. Za obed
revo ista predigra z ključni
trshonjem svet, ker je bila
sobota t.j. 7. avgusta 1914. In mi
proi obed v ječi, sem bil ravno
den, kaj da nam je skuhala naša
skrbna kuharica ter sem najla
pograbil moja plöčovinska šča
kiatera je bila soproto ena juha se
vseučinje gnelov in se plo
tervankim po krovan eno tako

zelo, kiatera soproto med sed
mi mi preplutrim gnelov
sesto tisti
jaz sam in tisti vrakdanji
da bode to moja stari kiatera
par dni, da se bode v gnelov
vred preskovanega svet, se
mora doharati moja nedolžnost.
4. moji celici st. 75 mi je sam
med štirimi stenami sečlo vata
jati dolgečasno in ker mi sem inel
novnega papirja in ročnikar,
sem se kratak čas začel pisati v kotu
na belo steno z mojim korinčim
knjecom od ročnega vesse in zel
tuhlati štetiško in (pode) računati

grozno preplešeni in bolani obrazi.
Ko se gleda gosp. dehorica obleka
uspešna in je vsa v rabi
«Kristo» kajta, ali sva? In
dehorica in meni je prišel nekdo
smeh nad takim ločnim pre-
rokom. Ko pride na dvor
če/se gledam/ vidim neprijetno
no muosico semih vesih črt
V prvem begladi vidim gosp. de-
Lernice iz belje, dr. Rozina in
Marbora več poručnik g. g. de-
honorov. mednikov, učiteljev
trgovcev in knetov vake vrste
starosti kateri so posamezni
in vsi se stanejo drug za

drugim po namenu in ni
kosti do dvorja in dehorica po-
nisovani in drugje in vsi so
kupati molče v svoji bazi
vstopajo v dvor in vsi so
in fantje, trci in vsi meje
razlagati, neki se g. g. de-
kstrniki kateri so vsi vsi,
vsi in vsi vsi in vsi vsi
nespravni in vsi vsi, kako da
kemsuvs tako kemsuvs
in ponosni in kemsuvs v
kemsuvs, da bodemo se nekdo
biko dvi ed. vsi kot včeraj in
kemsuvs in kemsuvs in bil
v stani videti vsi se ushaci

jočih Slovencev ker so bili
oddelki razdeljeni po par
sto oseb ter je imel vsak oddelk
lek odločeno drugo ura
sprehod po dvorišču.

Čer en teden dni sem dobil
ga Stejercianca Zupana od
br. Vida pri Stiji zaradi razročanja
je njeg. veličanstva, kateri je na
surovi način zared. rekvizicij
nega konja javno posoval celo
svoja in kuje Stejercijance
je dobil od Lüdmarkine - Straube
Stija njemu v korist izročila
spričevalo, v sled katerega je bil
kot neotgovorn. biser raslišanje

Terj odločeno na pravo
Tudi Stejercianca belje bit
po koncu vrnja b. p. k. s. s. t. r. a. k.
zared. enekega v. r. o. k. a. b. r. a. s. t. i.
čaja sp. i. t. e. m. u. e. p. o. s. t. e. r. a.
At. k. o. m. t. r. e. h. b. e. d. n. o. v. j. e. p. o. s. t. e. l. l. e. m.
hvalomuj. prizatelj gosp. k. h. o. v. o. r.
o. m. o. j. o. e. l. i. e. s. i. n. s. i. p. a. m. e. s. t. s. o. j. o.
slavnica reboj, kateri je ^{konj} (kateri
v kat. ker svo. svo. najin. m. u. d. i.
prav. p. r. i. s. t. e. n. o. p. o. s. t. r. e. v. i. l. i. n. o. b. j. e. l. a.
Kerel sem bil kakega tovarisa ter
mi je postelil viliko hitroje č. e. k. a. s. t.
se k. r. e. t. h. v. e. s. i. l. a. i. s. k. r. e. m. h. p. o. z. v. o. m. i.
in z. o. t. a. n. g. e. m. a. l. i. s. o. s. i. p. o. s. t. o. r. e.
dovela k. a. b. o. i. d. i. s. t. e. k. e. b. l. i. s. t. o. c. i.

so mene bili nesposno dolge.

Ko so ostajale je poslušil je
Mahorič svoj slavnico v kot
ter je vsiluden vzkliknil: "Koliko
krat se bom te vzdignil".

Tako so mi njevali dolgi dnevi
in dolge noči, dolgi tedni in
nepopisno dolgi meseci.

Kopud Mahorič je imel srečo, da
je prišel še v oktobru da sestrinje
pri vsjakem divja. sodišču, ker
so priče na katere so sedeli nje, on
ti zanašali za Mahoriče le same
dobro izpovedale ter ni je nehtuji
deninacijent mi upal priti ne
dan o'č 2 so imi karumi

in posledica je bila, da je bil
voj. Mahorič 22. 10. oktobra 1914

prvot odpuščen na njegov dom
Tudi njegova družina je seveda
smela bivati v Stujju na njegovem domu
Mahorič je še prišel ravno s pravni
čam na svoj dom, da si je sam
sprevil vred svoj obilen viniki
pridelok. Pri njegovem odhodu
so se zopet prisilno vohdravite
in si stlela srečo.

Kone se je randa držala med
teonimi stanami v trdnj nadi,
da bude prišel tudi ea mene kmel
dan resitve, da priden se Mahoričom
ledaj sean bil preseljen icozanje =

ne celice večje sobe, kje niso
je bilo vsem skupaj. Polno pa
večinam samo naši ljudje.
Tamkaj nas je kretločasile
posebno en 19 letni češki sokol
Jeroslav Vejvoda, bil je jako
gibčen in vedno dobre volje
ta je večkrat izvejal besede
sokolske veje. Ob solzih več
čevih smo se slepomishkali
igrali karte, steoli riharja,
tudi smo bili bolj podjetni,
da smo si na skrivni način
priskrbeli tobak, šibice, igralne
karte, igrali smo tudi šah
ter, nam je ^{Vejvoda naredil} dehtnik ^{thorik}.

iss kruna ^{franc} in ^{marjence}
tista (franc) najstarejša sedelene
figure so šah - igra. Potem šice
v peči stiv slavniceh smo imeli
li skonto ^{denarje} in ^{naš} ^{denarje}
potrebnejše nebriskito. Tudi
smo skupaj vsi koci gani in smo
si velikokrat imeli roke od veselja
ko smo parnika posteno poteg
mili se nos.

^{novembra 1914}
Dne 13. ~~septembra~~ sem bil porokret
zastaven, da sem se ni malo z
tudi ko mi je poriskovalni sodnik
nik Auditor Dr. Kadečka (prokurator
ni belij) presjital na doh strani
piscanske pole dolgo včasih

semih neresnično hudočno
slaganih neresnic od resničnih
demincijantov sestavljen
obtočbo. Zanimljivo se mi je
rdalo, kako de bi završili tak
nemčunji zamogli eni, kaj
obtočbeje od mene, ker sem jih
sploh videm nikoli obervati
obtočbe se je glesala za več
let neresj nbi, moje vedenje
in nesprotno obnešanje proti
Stejercijanski /brni govori /skaniki
nesproti Stejercijanski nemčunski
Fogroski zadruzi in njenemu
inčelniku fr. Schöckertu, tudi pa
de Fidi, moje zagovarjanje

slovenski ideji obkrovanje
nemške kulture, moja udeležba
be veseli v prilogi in čicčani
kričen za podporo Belgijanki in
Solahki, saj med leti 1900
Freihandeln in kulture
dejel, da sem se hudo prepričal
in avspeti čut nemške kulture
in nemškega ljudstva.

da mi je neresnično, hudo de je
ovadit tako neresno, saj glesala
moje karlike sem mi rekeli,
da je proca prekinovodno bilo
dvojeno časopisje in javno
enke vosta kulture in se ne čuti
krivega nesproti avstrijski

vojaki oblesti kakaga prestolov
ko so bile deini naj avstrie
tride zaslusne so govornice
zelo spovtislovju z povetna
ovadbo, ter me je drugi let
voklicel preskovati. Zgodilo
mi ni je prečital izpovedi
prič, ter mi je reklo, da so
ugodno in vesinoma v prilog
meni se izpovedale in da im
en precej upanja da bodam
oprosčen. Fresnici so rok,
medle vse one neprotne
priče ker nobene postavne nemore
enake vrste pisanja ostati ma
kritik kar novati katero je

dravno pisanje in v tem pisanju
za dopustno smatralo. Gni
glevni nemorevsi dne 17/18/1914
se je sastopani avstrie pres
ni. Pisanje: Pisanje in avstrie
fursinokoga avstrieke leidloga
(kateri mi je avstrieke) da sem
baji veliki hujakec v sposti
nemecem in posobno nemiker
mi radništvo in avstrieke so
ter sem bil vlad tega ne gne
sever teske ječe obznan
akoravno je prešlo volno od
nik glasam in spovestih
dokazal me je nedoležnost
in ker je tudi onoznik Rechner

v zadregi govoril v protislovnju kjer je u ovedbi ne-
kisel, se je zadel državni
prevnik na nemščinski a
vrožnik, da naj povoj po
slovenski, ako se po nemščini
norma pravilno izvešči.
Frasnici je govoril o slovenščini
ni celo drugo snov naravnost
v istem trenitku izmišljiva las
kateri se je povoj izvešči o nemščini
ter je državni prevnik ne tak mo-
čin vplival na amadone možgane
vrožnika, da ga je vedoval in
pojavil se obtežilno izraziti
maki moči, če je bila potrebna

tuhi las. Hiti ta kirska obradba
me ni sprejela v skupnost ter sem
blednokrvno prešel al trde besede
Atranskega državnega pravnika
in pristanskega sodnika Dr. Kledetke
v 9 mesecni vojni je na krdeni
ležiču in prvotni zaradi ljudodelstva
velikadežje k 352 v. k. 2. To se je
zgodilo ob 8 mi uri zvečer dne 17/11. 1917
Tamkej sem se kosoval od moje sence
katera je bila kobilicarska priča in
mojega zastopnika, gosp. dr. Frillerja
in ljubljane, kateri mi je ockal, vem
da so vas me nerskomiti način
obrodili česar mi danes predem
začiti, ako me gosp. dr. Friller

z krepkimi besedami nebi
zagovarjal, se bi bila sodba
pristranska in estrejša.

Do me je vojaški posten pri-
vedel nerajno mojo residence,
so me obkolili moji sotopini ter
me radovedno poopravevali, če
sem oproščen, ali če sem vendar
dvojen in koliko mesecev so
ti namerili, ali imes polovico
porcije ali imes morda celo?
Ko mi je povsem, mi eden (Hynda)
reče: "Bodi rad, da so te ni dobili"
Hynda mi so odmerili samo eno
velo porcije |: 1 leto|, samo zato, da
nisem klobuk na glavi. Slovenci

bistriškim nametom so se vpleli
v Slovenci, ker so bili v
neodvisni vojski, da vojaki kon-
liti nemško kraljevo. Dajalana
uber vliči. In vendar tudi vso
nebi vliči. In vendar, pa samo
zato da, so mi porcije smili 3 mese-
ce več, ker sem si klobuk na
glavi, vendar vohana, dol
Tisica da mi ga nobi vater
odreči. Dajalana so mi porcije
Kaj deset mesecev si dobil?
In le vohana dobil, ja, pa vohana
ko sem v vojski, smili vohana, da
sko vohana porcije. Ko so smili
hajlali, da vojaki na vojski.

Edem me ropet tolaš in
previda nisem dobil velike
reči: "Glej mene, ko drugje
nič nisem zakrivil, ko pope
vel sem si ko sem bil malo
matrkan. Lino Bozinja, ko pravi
katere sam nisem razmislil
kaj pomeni kar se tudi dave
ne znam namreč isto: Sarajvo
in Borna svaka majhna
žalostna in sem zato dobil
10 mesecev ječe. Eden fant
"Krišnik", ki koroske mi pravi:
"Ei se lahko smejis, ker se človek
kako dolgo bode sedel, kaj je
to 9 mesecev, to si upam

na kibli presreči, potem do
binjak optom, 120 mesecev al
se me morda obesi; ker me je
beloški voliacj vodilo, da sem
psihik. Moja deželna oblast
na kolodvoru, ko sem minil
kaj sam za slovo moji ljubici
ko pravi krepko objel in čvrsto
zaklical, ter sta se neoparila
no ker dva voliacja sagna-
la na mene in sta me hotela
pobiti na tla, jaz pa sem se
krepko (bravily) postavil in sem
minil področje v celni postojlno
in je takoj zalemljen in je
svob. mesec. Jaki smo tukaj

za koliko dni se nekateri voj-
ni preselimo in desetine g-
nišnice v garnizijsko kuhinjo
in kako bodo nam tam kaj šk.

Za kakih 10 dni nas je bilo
več prestavljenih v garnizijsko
kuhino od katere smo že slišali
mnogo prijetne zanimivosti.

Ko pridemo tje pod patronažo
brajonetro, se nam je zdela

kolozaj se tam kaj veliko s-
bejši, ker je tukaj v zimni

ključu ter tudi mi bomo nobenih
postelj in nobenih odeval ampak

so vsi ležali na zdrobljenih
smrdljivi slami ozira. prahu

na tleh po živino. Bdeval se
je vsak z svojimi stvari. Za glav-
nik pa si je polvil vsak svojo
čevljo. Kavana je bila pod psa
pač pa imamo veliko več
prostost in v desetih g-
ni.

Tukaj je vsak smel kaditi to-
bak in si je smel za svoj denar
nar. nerociti vsake vrste jedil
in tudi do 1/2 l. vina ali 1 l.

hiva na dan. Jaz sem dobil
od doma toplo odevalo ter
tudi eno slaminico rjuhca
mekhi a glavnih. Ter sem se
nevedno veskega sokola
7. Vojvoda vzel bod svoj

toplo srečno. Breča je bila
da je bil naš komandant
Štebo profos rodom Čeh. To
nam je dal Slovencem v
prostosti, da smo si smeli
poljudno kopevati v borih,
i grati karte, staviti nihtaj
se mišlovohotli i. t. d.
jaz sem si e spikotom kuhel
južno in večerjo, da nisem
sestradal. Tudi pakete sem
redno dobival od doma.
Tukaj sem imel sobot, druge, vane
kolege, n. b. gosp. fr. Megla učil-
ničelj iz k. leuarta pri Velikoleh,
Lafaric vane učitelj iz v. v. v.

vasi. Dnemam učitelj od
Pecjega. Gosp. Fabrice medicatelj
iz Pluja. Gosp. Trachata velepo-
sest. v Slov. Bistrici in karibom
gostinčar. Paj. pomorščak Slavik
iz Busjevic. Gekar Mahli, Fuks
franc iz Lo. Urbane pri Pluju
jozef Polajnik iz Pluje.
Tajbolj stoda obrar ce moze
nam je karal gosp. Adm. učitelj
Megla v. l. leuarta, ko je imel
presigano juho, so njemu v
dar krepale v isto tako debelo
solse, da je imel vedno v
vode v salici, mi drugi pa
smo se mu smejali tako

dolga, da se je on sam
začel mečati.

Koled prijete družbe in v
isti primene zabave mi
je tambej kotekel mnogo
hitrije čas, ko v dextru
jetušnici in sem se posebno
komiril, ko me je cela moja
družina obiskala, ter sem
bil vesel ko sem videl zopet
moje drage otroke in moje
zujko. Profos (moj kovač) je
bil celo prijazen z nami in
je celo varoval našo kuhinjo.
Na 10/5. 1915 je bila moja
civilna služnost pri (kragju)

ter mi je prišla v bradec,
zopet moje družine.
Ko so se poselavene gostilne v
nemški grad in me so v
ene knižari in se pogovar,
java celo po slovenski, o dan
mračnih razmerah. Prihajal
mi mi in sta sedela dva gredila
moškara, katerima se je celo
slovenski govor v nemški gosti
ni provocacija |: ker vrnje |
ta je eden začel vredno odma
ti, sebej nebi mi dva beseda go
vorila, da bi si ravnali in je
dva ravonem, da naji niti kri
vratul govorov in treba njem

razumeti, ker ga ^{voja} to mi
ne bo zas. Ker so enakevosti
ljudeži celo duševno smejeni
da niti ne poznajo razslojevanja
bil ta govor slovenski ali kralje-
vinski, namo to sta razume-
la nenece, da ni bilo slajč.
Pa sem dva potegnila na nos
to sem najima rekla: to nam
tudi Madjarim? Ker znam
nekoliko besed ogerško sem
dva malo z basama teren-
teli potregal, ter sta me
stalej na odbrščanje prozile
kato da sta me surovo na-
mudala, ker sta beje mislila

da sem slovenski in ne
madjarim. Madjarim
Pa sem najima da sta vprašala k
1915. sem bil hotel v tujino
domaćem ozračju in s svojimi
domišljami in govornimi
masivna oblast odročila vodno
službo. Tudi so juniji 1915 sem
bil potegjen za vojaka in dne
15 avgusta 1915 sem s svojimi
krovcem nestopil kot 37
let stari novinec ter evno in
nenano usodno pot po reki
nici od Stija proti Belgiji.
To krat je nemški Stij bil celo
presek in mrtav ter nenevadno

opodjam brez čim manj
ne da bi se kaj dnevno uglasilo
v posebnem predmetu, v sled
česar sem z mojo vojaško
kariero kot pismolajtnant
popolnoma zadovoljen. Tu
bi odločno odhbanjal
vsako nadaljnjo vojaško čast

Na danes sem se srečno
prelet skozi sile viharov vti-
nec, kateri valovi so me
splavili na jadransko obal,
kje sem preselil z drugimi
Božiči in, si provodiljem
ob novem letu 1918. Novoda
novega leta 1918. Katero bo

novi novda privedla svetljem
nič, kateri nebo čimski mir
napak demokratski Američan
ski mir z pridržanim svet
kone demokratski svet
gi samovoljno namirno
Ter bo Angel miru stajati na
grobu militarizma, nas mor
de zintam novem letu 1918
očiral z leto svoje miru
svobode. Za leto z si bo
rečen zadnji krat miru,
devetl svet se imam shi
bo per telefonu.

Spomni novna minulo leto kakor
tudi na vse minule tade vojne

leta se po močnosti, agiti in
Ne mislim tudi na danasnjo
Švestrovo noč budeti kakor
nehudej z namenom, da bi
soli družbi počakem novega
leta, ampak bodem kmalu
rlesel ne mojo trdo shamno
es da bodem morda lepše
sanjal pod ostro črno o
srečnejšem novem letu.

Prvi dan novega leta 1918
je ob Adriji lep in solnčnija,
sen, a nejam so nam pogin
o mesni usodi in izidu svetov
ne revolucije. Kaslna street

so vestno in hinarstva
broshvinski bogi in neplestno
in vestno, ab grmivni ustotih
trussel an vestno, ab lo
ni izgana, h kerovih, ab
obnovi stanje leta, ter med
odprtini ovale usovan robu
so kerov bogi in ab, lo
vestitaj, ab stiskajo zleene
si roba. Le mi ubagi svini
patrizoti patrizoti vojne, kemo
gledamo pred se, Ne gotovost
kemo dobro, Kedaj pac prostit
nasa bo, Polestno utrotlye
nem sace.

Opomin narave.

Ko ustvarjal stvarnik vesdije
In ko ustvaril rožice
Zanislil v novo se prirado.
Priradi volahnil zakon svet,
Da v smirju kreta biljonev svet.

Ko icovsil stvarnik del prirade,
Kodjal priradi legion žival.
Med stvarstvo dal je dušo svojo,
Htvarnja z devo, vsček svet priradi.
Da genij, pošlaktinje, narave svet in del.

ako kje zakon narave bi se vsil
Gorje, genij! Tarkam val trubeje
Mimich grozen: - Strah, krepot, stul.
Se kates, da naravnano kralj se soviti.
Članek! - Genij! - Čapuh je krov, "N. 06 =
romo in mkrsti!

Slov. balade - Časni slutnje.

Militarizem.

Militarizem barbarski božanstvo,
To brata stara sta ho svet
Stoamih sveta ni tovo goga
Le satan more biti ta
Brusec si meč, bismic crucec
Kasilni narod, kralj, gajiti orod velci

Vsak napredni demokrati rad
Je militarizma neprijatelj.

Ne plačani za ta nameni,
Za kulturo rad prispeva.

Sarje te pride oborožen tal,
Moč ima orje za v prostora.

Vsak demokrat je tudi vojak,
Če napada reparska sovjat.

V garčen pazime tudi se mra,
Li cast in svoboda branec.

In ako tudi oborožen ni,
Kulturni svet ves anjim stoji.

Da svet je preblijuden, vora vojaka biti,
Le nemuner ramore to trditi.

Je tudi svet velik, rsklad je neobdelan,
Čotočki bistri lahko zgradijo svo jezera
Čulikih ribolovov plod.

Prehauil želod cel bi bres mera

Birokratski samoarde,
Z želcem ni rokami
Je ni nikdar poslušnim dal
Protesti v dar na miso.
Le neutrascen demokrati voja
Svobodi klati vaida bliso.

Kapredni rod nuna vraga dost
In sime in telesu hime
Te misti nic na tuje gost
Ko nupol poistrujen gost
Kapredka mogoci je le demokrat
K barbarstan ostane birokrat

Uko svet bil demokrat.

Ne blo oboroženega in
Milyardi dagkov nebraj vojaka
Bli bi kulturne pijanrije
Kesto vojacinic in topovost,
Urokovne šoll, vort chanomov.

Za Statu gno

Za Statu gno na Balkanu
Parcepejnye vseh Slovanov
V korist kadjarov in Germanov
Čo svetem priomu Kainta Biomarka
Kaj bil, ta narod se stafa
Le tuje svoje rodne zemlje.

Tomu narodu je Slovanski,
Ko rodni žitni klas;
Sripoguzjen k zemlji se vira
Rad gibane roke v zemlji vira,
Le kadar molí on za srečo,
Udano ozira se navezo.

Tronija je pač velikaška
Sri ošabnih kuncih, Madžarskih
Ozirajočim zamčevalno se navdol
Z visoko štrlečimi nosovi,
Misleč, na svetni ni drevesa
Ta lei do nosa seycl kol.

Tajmanji rod Slovanski
Oprostil Turkov se je sam
Pokaral tud je žl Bernanani
Tee njim pridruženim Madžarom
Ta raste na Balkanu divo visoko
Labi je ošabni nos in "Pichel-čako".

Zares je kresko naše drvo,
Le žal, da nima protihog;
Vrestu treba vse škodljivoce
Roparje i lastnega sadu
Ta ostane sader dragi,
Le lastnemu rodu.

Ohika nemška in madžarska
Preseda še tud psni.

Kateri interse marka,
Portane interse namreč;
Ko kranjski meštar na tugu
K inavsko včasovje interse.

Fsak jezik naš Slovanski
Je lepo donati spes,
Na, ko nemški Ding i ber alles,
Al madžarski "kerentaka".
Zato Slovani se odmenimo
Ta pridruženosti Evropi Slovanska bo.

Krasna je naša zemlja
Zdrav narod rudečih lic.
Kras zemlje so dekleta,
Savos fatofskili pas.
Lepe so njega žige,
In vron njezavik sre.

Tivne sanase pesni,
Carobno donaci gles,
Ravija svet Slovanski,
To zares je bozi dar.
Le pevaj narod blagi
Ta skoraj zarije nam prostosti dar.

Felikan ta rod v grammi
Stotine milijonov dno
Vej nova zvezda na severu
Kaze mu prostosti pravo pot.

Rakbit je treba vse vtiže
Godret ta kitejski jekot.

Proboda naj ravlisa
Tas lep lovanski raj
Pokonice trebe je tinarstvo
Vso trkijo tujo gospe dantov
Rardelit kmetom narezj pometov
Od tujece oropana imetja.

Gas pac vec nije dalje
Ta stese Slovanske se dres
Ker Bas ni manj pularbil,
Laj v oshil ga je on
Shodljivi poniani budi gladni
Ko pride komljenje dan.

Nemška dešla je še ve

Nemška dešla je še ve
Tako narod nemški polva
Ker in zemlja posluhna sta
Ker kralj njegov usomelkava
Knez Bismark čer ukobid je,
Kpeljal kulturo nemščine.

So Peter vnata in neba
Š Sickelhaub-oia straiška
Kramm klič: Walt! Her da!
Feldarf! Slavenco! Šter vojuc!

Smika fertig! Še gonye ti!
Loringi: Herndi! Tot, ker nemški zna.

Asi enajlbe vrakopelvi
Elektrika, padmorski colni
Je best nemškega isuma
Francosa, Angles le loncarski zna
Slovan se post na ime.
Da to odmer slepote je, se razume.

Krupot srckov in ogubili,
Si karkarji ker loete je ucil.
V naukih elatik samohvali,
Katera vodi rod v propost
Zapletla svet je v dirjo vojško
Kerod pomicala beer nad.

Svetovni jeziki

Črke ukare sori
Maj je svetovni jeziki
Teza se deca troja naj najjo
Sovalka rasmehlja "Mhmhmhm"
Bi rod imel Suidmarke čolo,
Da bi vsi črki te čertili

be Bismark bi se ti rotil
Š veliki mi oicai
Keronaš rod ko svetni vel.
Kihol troje nemsko pesni

Govori raj se spletkar tri
Kraj v tvoji temni besedi.

Arvaški ptič, ali ta kralj
Spis' duh vaš neumen
Ali mi moj jezik od svetla
Laj svet ga cel rešume.
Gdar svet ostane kar mat uci,
Zaribljem v smi za blagosti.

Staro novince in vojne službe

Ba pol stoletja star rekant
Bree rob in sivole mlajšim
Vjedni orobi se še in dad,
Pač neljub sponim vojaških let.
Mlada kruta, birokratska strast,
Svojet rekant! Star nose, je nainčad.

Somislj svet, kaka kultura
Ko mleko zabi fat hoditi nas uci.
Sierira čast in starost našo,
Sokornost njemu, sicer zjeo nam grozi
Sovroz je birokratske vojeje,
V svetovni vojni slavi orgije svoje.

Posedni rod ni naš sovrozni
Sovročen nam le birokratske vojeje.
Tud, mi smo soseda prijatelj
Kuprijatelj peč mi tekmeč naš sovroz.

Ali se kakega vojno birokrata
Za enostojnjo in grobovstbe čarke

Gele vojni birokratske slave
Glesi se v vojni strojari do konca
Oni postojnje pravo došli, se metada
Da sovrozna vojažnost je zelodec,
Bodovost na podlagi trisočakov
Ka kromk zupki in grobovstbe sovrozke.

Za postojnje sovrozne vojeje
Nam vroča svetovna vojna je
Ko svetovna birokratska politik plava
Im sovrozni vojeje raj kromk in pada.
Vso prijaco jestovine sovrozne rekant
Gladu krepca raj na vojni mas, doma
I otroci sovrozne.

Prostak vojak prisiljen vojeje
Jgre v svetovni vojni vojno sovrozne
Ko staroma lečen sovrozni sovrozni
Im birokrat na divanji obijanje v boginjo
Častnik vojno sovrozni sovrozni člata kromk
A invalid prostak kromk sovrozni sovrozni

Vojak prostak in sovrozni sovrozni
Da pesek trasa prebaviti sovrozni
Zelodec vojno sovrozni sovrozni
Lestice sovrozni sovrozni sovrozni
Sovrozni svet, sovrozni sovrozni
Somislj, sovrozni sovrozni sovrozni

Dobi se žal slep birokratski rod,
Si večjo božanstvo z vojnim keratcem
Milec, de Bog neba vlada
In zemeljske kroglice njegov car
Jezik njegov svetovni dar
Naravn, oči, postrojenska stvar.

Ta rod božanski nečlovek se Romanški
Dinmark preok njegov razvilusit je skitski
Kaj naj podvožen naj bo svet Slovanski
In kajahal bokanj njegov poglavat od Romanški
Pohlepan narod oboroževal se polsto let,
Vebnjat vihar, obrabil o orkan je celi svet.

A vendar rod naš ni obkupljen,
Slovani avstrijski se struž o kupljen,
Milionška ledja o bojari črti,
M bij! Birokratiom se mora šteti
Birokrat German naj bo naš gost
Slovani gospodlar, naš narod prost

Tu nar, svetovna vojna dni v arkan
Ker vrtok je in smoter presbiran
Zadnja pač bla vojna je balkanska,
A danes, Revolucija svetovna vlitkanška
Trži se bij se podlega bodoča a cevojkaška
Gospode skale birokrata, al edro -
naravn svobodl demokrata

Hesoljni svet se koplje v krvi,
Brom vohanski smri pod jeklom se žeci
Va razvalinah angelj miru vsheje
Razvoja vopon elak, neclje svet obdaja
Fze mine - Svot je birokratska moč.
Slovani prerogjen vstaja v elako rajš moč

Naš dom

Hogijni visten duk slovanski
Jelocen biser prave vschi omesi
A vendar tvor se neobdelan
Tehnično obnaš mi neizveden,

Va razvalinah svetovnega orkana
Zgradil se bo granitni dom Slovana
Razumna vadstvo in pri duost bo četle
Bo kroma umetne bišč dela

Das vrt narit po hudi bonta stravi
Gogled naj grenki, nas oči ne uplani
Podvirat treba roke, namenz jeklena volja
Gožlabnit se mora obcirna naša polja

Do zemlja bo de rahlo razgubena
Kadil vrtinar bo naš nozic semena
Mladinke naše bo raj svetljic obzil
Slovenski fant zavrtikal bo in pel

Slovenski begunci l. 1915-18.

Ka oglem strah in šokove beguncih
Zdrili sree mi nekotih,
Ko vidim bladi te obraze,
So revni deco raskapane,
Tajniške majhne toline žene,
Jz lastne grande prepotent.

Med mene stopi čena solmar,
Naj toži druga: "Kajdem jes."
Prosim za svet mi pravi one,
Tespriine jokat na nos glas,
Naj mož je pradel, en sin vjet,
Bden, zgubljen, al bom dva vidla svet?

Imeli hčerko smo lično,
Zivale in mleka tud dovolj,
Trasen vinograd, druge rodno,
Damerinsko sree, četljic nekraj,
Al danes proč je vse inetje,
Zavirna uničena, ravetje.

Če poudam iz šokove se v mesto,
Kare vsak to je begunka,
Razropana e preplanim licem,
Kot ble bi dereakter vojaski,
Al baredomovinski rad cigrski,
Vidijo se v nedlego drugim.

Zelo je svet se neresuden,
To vpliva namy, da je hudoben,
Ke spozna da smo draganjani,
Enakovredni draganjani,
Kaj bi b. nekaj tak neveden,
Kob bil program, v neenan kraj revci?

Holanost je naša in države,
Pomagati nam in te avle,
Mi pisimo knivi za nesreče,
Tud vrag ni vojake te besnele,
Kolar plaval bo nam to gorje,
Zgubljeni, žrtve, vse solce?

Kmet in meščan l. 1941-18

Kab vojaska ble so si zeleli
Ze mnogolet ljudje,
Meščanje krivil kmeta,
Pa ta vse sam poone,
Al kmet pa da se strada,
Ker v mesto vse počije.

Mesto soce pomnožila
Ogromno se je vngih ljudi,
Al polje se niso pomnožila,
Govor se manj radi,
Ker nima kmet več delavskih moči,
Vse v mesto mi šeri.

Belle tolpe Handerbursch-ov,
So padile se okrog,
Berečli kmeti so ca hrano,
Tud kradli so narves.
Če kmet pomidil kako delo,
Vdkimal vsak ca nepotrebnu.

Kmet kiral je ropidno do li
Zadobril se je zelo.
Jelal je od dne do noči
Ta snoj mu stopal obrak vroči.
Fes naposr mu ne pomaza,
Ker mu oblast nov dolg nalaga.

Školko vojski so spoznali,
Ta korenina le je kmet.
On prebrani mesta, celo vojsko,
Čoščje konjičke in orzove,
He novice kralj in sinove,
Al vendar spoštovan se ni.

Vi res, dab. bil kmet tako nenmen
Kot meščan to trdi,
Tud meščan je mostranki poučen
Ka prarno dost kriči,
Zeto pa jud in cesnikar navihan,
Obe na lim bovi.

Šeroki kmetij dvo semnaži je,
Lubesen njih je le denar.

Sonjejo mu strige arame,
Ta bid naposni zibe prarne
Kmeti so zabolili na noč
Tone strige izgore kije prarne.

Se, brige, kmeta milijonske mesta
On lahko brea nje k sivi,
Tapravi san si tuk, oblake,
Pohadalec kmet se kije veliko.
Mecan pa naj se vlatem kija
Dol same kroke naj si si.

Kas bil, da bi se se spoznalo
Ta korenina kmetoke se vohar
Sol mu mangla strokovnjaki
Čerih zgledevo gospo darilih
Ta kmet ohlene hise se domoce
Srečen ortnar, nas kmeti oš.

Slovenski fant in njegov obor.

Slovenski fant je korenjak
Fajak junak in moč čelani
Jeklen značaj, postona vest
Adkritosicln je in svet.

Slovenski fant vame cesarja
V obrambo mu tihigava slit jeklen
To skala trden v bojni orti,
V jurisui ne boji se smrti.

Kadar car naš v hudi sili
Izgorinik ogromna skola
Strahu tresce sre miljoni
Talerat naš fant, "Čina" zaori.

Če čelnem polku naš vojaki,
Samih korenjakov čud jekleni,
V čelnem zboru on junak
Če sem zborom njegov čor prvak.

Kateri polk ljubi naš fant?
Kateri zbor je drugim oroz?
Slovenskih junakov je polk njegov
Slovenec čelni truji zbor.

Če čelne znameniti zbor,
Bvit z lavonjem večne slave
Ukrasil mu z čletom prs obok
Če prapor opisal: "Slave orok".

Če oče Radecki, je vodil naš zbor
Vredja sčelil se, junakom bil oroz
Če oče Radecki, je vodil naš zbor
Če oče Radecki, je vodil naš zbor
Če oče Radecki, je vodil naš zbor

Kedo je Ruse v beg pogval,
Ogromno moč pri "Kamslavi"?
Kedo prelasi jekleno očit,
Orjake skale pri Assiagi?

Kedo ob Šoči ne straši stal?

Kedo Lake v beg pogval?

Kedo je Lincian visok razval?

Kedo je Trino kovi porval?

Kedo je Bzovsko otel?

Kedo v Kariških Rupe mlcel?

Kedo Riminose prekval?

Kedo tisočkrat prapor naš prval?

To naš je bil čelni zbor
jeklenih sre moj rod.

Zaščitit hotel praprot vsak,
Če naš zatiran narod.

Junostve in vstojnost naše

To ni nobeden sport.

To krvne žrtve to ogromne,

Ju mičnikov truja v ot.

Da pri junostvoih čino mi kovi,

To stance, boli srece,

Madjar preplešcu sobni klopce,

Ko Slovence s ovročinim se mite

Zavidni so nam zelo junostvo

Obreknjot slabno sumitjo nas,

Trdijo, da nijim nij vreden,

Bit enakopravni narod naš.

Ker vlada reko, da je nemogoče,

Ju madne šornha slaje.

Naš jezik naj bil se metlo

Rod naš, le čir se meo.

Da, tehi namiki so celvali
Za Slovenski zbor junaki
Ko njih strast nam bož nakopale
Le takrat je dober naš fant junaki.

Ko svetovna vojna je neuspele
Za temne nečisti birokrator
Strest nesilje odprle žrela
Pohrustat manjši narode hitela.

O groze, kaj sta nehmjstoma sveta
Ko rovinčena megla zemljo je stajla,
Zavratna naroda German in Madjar,
Kronik besni, je postal Slovnam staneur

Slovenska pesem, narodi in živijo!

Slovenske zastave, slovenski enaki

Smatral Nemec in Madjar se včer dajo

Mars! Kas! očetje pod vesla al pod kanone

Grosni prizori nemške usilnosti

So vzor nemško-madžarske portentne kulture

Spomini tem ne pretihlosti

Langobardov in Rimov nature.

Privojakih nam branijo

Šubens nas jekih govoriti

Bri raportih po pasje natirajo

Prositi.

Zato junaki smo se bit

Na prubor nam v angleca

Zato kraljeve regije grob namjmiti

Pa nas očetje bit in odbr

Max. smetli, avster karli

Za parice nam je bil

Ko na blagor, deamur

Urog nas je kri, kralje

Grinjen nad junaki

Udaril je nam roke

Pa mladi cesar nam

Ubrisal pot, volje

Je dobi oca Karla

Pa bli cat na nepost

Tripel junakom kriace

Zaslišal gorje krivice

Tokaz neš gol nesmič

Spocnat vladar je nemški, vladar

Jekniška vrata vlad odprti

Žrtve Slovenije se oteti

Pradvojem narod fuz avstrijski

U bratski borbi, hudi stiski

Porzdignil roke je junške

Pa car si združi, Jug Slovanski

ah, neki junaki se bi bili

da stmel bi vitezki svet

Kob vladarji svoje zemlje

čas raj zavit bil

ako junaki na vojaki

vojčeki tud bodmo doma

Pokasimo, da se smo dorostli

Slovenijo zavladat doma.

Takrat bo zeleraj nas obor

zmel ljubko

Kas grb, zastavo, mit

Slovenskih kresotic svetot.

19 I 188

